

Verka för 30 timmars arbetsvecka med bibehållen lön.

Bakgrund: Arbetstidslagen (1982:673) trädde i kraft den 1 januari 1983 och kom att ersätta 1970 års allmänna arbetstidslag (1970:103). Förarbeten till lagen är Prop. 1981/82:154, SoU 1981/82:55 och rskr 1981/82:436. Lagen har därefter ändrats 16 gånger, den senaste SFS 2014:660 som trädde i kraft 1 januari 2015.

Med 1970 års allmänna arbetstidslag kom lagstiftning om 40 timmars arbetsvecka som gäller än idag, 52 år senare, trots betydande effektivisering av produktionen. Lagstiftningen gällande arbetstid var tidigare spretig och tanken var att lagen (1970:103) skulle gälla mer generellt för en bredare grupp av arbetstagare. Det gavs möjlighet i lagen för arbetsmarknadsparterna att göra avsteg genom överenskommelse i kollektivavtal. Krav på 8-timmars arbetsdag är något som löntagarna drivit ända sedan Richard Owen 1816 tog fram slagorden ”8 timmars arbete, 8 timmars fritid, 8 timmars vila”. År 1919 antog Sveriges riksdag en lag om 8 timmars arbetsdag (6 dagars arbetsvecka) med tidsbegränsad giltighet, det var först 1930 som lagen blev permanent genom den allmänna arbetstidslagen. Vi denna tid var fokus främst på skyddslagstiftning för att begränsa överansträngning och arbetsplatsolyckor. År 1956 lämnade utredningen om kortare arbetstid sitt betänkande med förslag till ny arbetstidslagstiftning (SOU 1956:20,21) som ledde fram till proposition 1957:80 som föreslog att arbetstiden succesivt sänktes från 48 timmar till 45 timmar per vecka. År 1960 blev 45-timmars arbetsvecka lag. ILO ställde i en rekommendation (nr 116 från 1962) upp det sociala målet om 40-timmars arbetsvecka. Även om rekommendationer ifrån ILO inte är juridiskt bindande såsom konventionerna så tog 1963-års Arbetstidskommitté in detta i sin utredning. Arbetstidskommittén lämnade i juni 1966 in en promemoria (Stencil S 1966:4) med förslag att successivt ytterligare sänka arbetstiden till 42 ½ timmars arbetsvecka. Promemorian blev grund till proposition 1966:137 som godtogs av riksdagen, ytterligare sänkning av ordinarie arbetstid kom som nämns i inledningen med 1970-års allmänna arbetstidslag som även den succesivt sänkte tiden så att det blev 40 timmars arbetsvecka från och med 1 januari 1973.

Det går att organisera arbete och arbetstid på många sätt. Med en planering som utgår från 30 timmars arbetsvecka kan fler få jobb och den arbetsrelaterade ohälsan minskas. Man ska hinna göra mer än att arbeta och sova i livet, och man ska orka arbeta fram till pensionen.

Vi tycker att Sveriges Ingenjörer ska börja driva frågan om att sänka arbetstiden till 30-timmars arbetsvecka med bibehållen lön.

Jag föreslår därför fullmäktige besluta

att Sveriges Ingenjörer börjar driva frågan om att sänka arbetstiden till 30 timmars arbetsvecka med bibehållen lön

Ingenjörer i välfärden

/ Patrik Milton, Iowan Hedendahl, Torbjörn Eriksson, Claes Kilgren och Johan Kallum

Förbundsstyrelsens yttrande över motion om

Verka för 30 timmars arbetsvecka med bibehållen lön

Förbundsstyrelsen instämmer i ambitionen som uttrycks i motionen. Den arbetsrelaterade ohälsan ska minskas, sysselsättningen ska hållas uppe, det ska finnas tid till annat i livet än arbete och sömn, och arbetstagare ska orka jobba ända fram till pensionen. Dessa är centrala frågor för förbundets arbete på flera nivåer. Exempelvis genom förhandlingar, styrdokument och opinionsbildning. Förbundsstyrelsen ser dock att det finns andra, mer effektiva, sätt att verka för dessa än införandet av 30 timmars arbetsvecka.

Ett sätt är genom aktivt arbetsmiljöarbete. Oavsett hur ens arbetsuppgifter ser ut, och var arbetet utförs, är det arbetsgivarens ansvar att säkerställa en god fysisk, social och organisatorisk arbetsmiljö för alla arbetstagare. En god arbetsmiljö är den huvudsakliga förutsättningen för en god hälsa och möjliggör att arbetstagaren klarar att jobba fram till pension. Vårt förbund arbetar varje dag med att påminna arbetsgivarna om deras ansvar för arbetsmiljön, och driver frågan med kraft i såväl förhandlingar som påverkans- och opinionsarbete.

Införandet av 30 timmars arbetsvecka är ett sätt att korta ner arbetstiden, men knappast det enda sättet. Vårt förbund har i förhandlingar sett till att ingenjörers arbetstider har kortats ner genom reglering i kollektivavtal, exempelvis i form av komptidsbank och arbetstidsförkortningsdagar. Förbundsstyrelsen anser att åtgärder för att minska arbetstiden likt dessa lämpar sig bättre för ingenjörers arbetsliv idag än att driva 30 timmars arbetsvecka.

Arbetstidsbegreppet, som det såg ut tidigare under industrisamhället, har förändrats. Få ingenjörer stämplar idag in när de inleder arbetet och stämplar ut när de är klara för dagen. Många ingenjörer har i stället oreglerad arbetstid, där arbetstiden kan variera från vecka till vecka beroende på arbetsmängd. Vidare har det skett en stor ökning av distansarbete under de senaste åren bland ingenjörer precis som bland många andra tjänstemän. Distansarbetet har inneburit minskad pendling och ökade möjligheter att kombinera hemsysslor med arbetstid, vilket kan lösgöra betydande fritid varje vecka.

När arbetet sker mindre styrt av tid och rum, i det så kallade *gränslösa arbetslivet*, uppstår dock risker. En sådan är att arbetstid och fritid kan flyta ihop där tid som tidigare var avsatt för fritid, såsom kvällar och helger, kan förvandlas till arbetstid. Det finns också arbetsmiljörisker kopplade till exempelvis ergonomi och social isolering. I den verklighet många ingenjörer befinner sig idag anser Förbundsstyrelsen att det är angeläget att driva frågan om en god arbetsmiljö med rätt till vila och fritid, oavsett var arbetet sker, samt att distansarbetet ska bygga på frivillighet. På så vis kan fördelarna tas vara på, med mer lösgjord fritid och flexibilitet för arbetstagaren, samtidigt som arbetsmiljöriskerna kan pareras.

Den oreglerade arbetstiden och *det gränslösa arbetslivet* som innefattar många ingenjörer idag gör att införandet av 30 timmars arbetsvecka riskerar att bli verkningslöst. Då finns det andra frågor som bättre driver motionens ambition om en bättre hälsa, hög sysselsättning och förbättrade möjligheter att jobba fram till pension.

Med utgångspunkt i ovanstående yttrande föreslår förbundsstyrelsen fullmäktige besluta att **avslå** motionen.